

BRUNA

Periodic al ASOCIAȚIEI CRESCĂTORILOR DE TAURINE "BRUNA-SCHWYZ" - MARAMUREȘ

AN XXVIV | Nr. 52 | martie-iunie 2025 | I.S.S.N. - 1582-747X

52

MOTTO „Taina existenței nu stă în a trăi, ci în a ști pentru ce trăiești.”

1991

2025

ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURINE „BRUNA-SCHWYZ” - MARAMUREȘ

„Nu se poate îndruma temeinic agricultura, dacă nu vom avea întinse cercetări științifice aplicate la condițiile noastre de pământ, de climă, la plantele, animalele adaptate la mediul nostru, la organizarea cea mai potrivită pentru condițiile economice și sociale în care ne găsim”.

Gheorghe Ionescu-Șișești

Promoția 1980 a Facultății de Zootehnie Timișoara marchează aniversarea a 45 de ani de la... pornirea pe “drumul” profesiei. Pe tot acest traseu au lăsat o parte din mintea și Sufletul lor. Pentru unii, drumul continuă. Și speră la o revedere în amfiteatrul Facultății bănațene. La mulți ani, tuturor !

1991 2025

34
ani

BRUNA

Apărută la
12 decembrie 1995.

Prima revistă editată de către o Asociație a crescătorilor de taurine din România

redacția

Colectivul redacțional:

Prof. Vasile Maciuc
Prof. Daniel Simeanu
Ing. Veronica Găină
Ing. Vinicius Pop
Ing. Ioan Godja
Dr. Florica Predescu
Dr. Gabriel Predescu
Ing. Dorel Codrea

Fondator:

Ing. Dorel Codrea

Dactilografiere:
Oros Anuța

Coordonator:
Dorel Codrea

Periodic editat de:

ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURINE “**Bruna-Schwyz**” Maramureș

435500 Sighetu Marmăției, str. Popa Lupu nr. 62

Mobil: 0723-260831 e-mail: act.bruna@yahoo.com

www.asociatia-bruna.ro

TEHNOREDACTAT și TIPĂRIT la ASKA GRAFIKA, Sighetu Marmăției
str. Gh. Doja, nr. 69, tel.: 0262-312915, e-mail: aska@aska.ro

O SCURTA "POVESTE" A RASEI BRUNA ÎN ROMÂNIA

DIN REFERATUL PREZENTAT LA CONFERINȚA EUROPEANĂ, ROMÂNIA 2023

În "istoria" rasei „Brune”, se pot distinge 4 perioade:

1. Prima perioadă începe în anul 1881, când au apărut primele informații despre rasa Schwyz, care a fost adusă în România, în zona Maramureș, de către muncitorii forestieri din Austria. În acest areal se creșteau, cu preponderență, rasele locale Mocănița și Sura de Stepă, rase mai puțin productive.

Văzând calitățile rasei Schwyz, localnicii au început să prefere această rasă, astfel că an de an a crescut numărul acestor animale. În paralel, au apărut și încrucișări între rasele locale și rasa Schwyz, în timp, producții obținute se apropiau din ce în ce mai mult ca fenotip și performanță de rasa parentală. În paralel, se importau vaci și tauri de rasă Schwyz, iar distribuția lor s-a extins din Maramureș și spre alte zone ale României, în special în zonele submontane ale Munților Carpați.

Treptat, acțiunea de "brunizare" a raselor locale s-a accentuat, devenind un proces ghidat prin încrucișarea de absorbție a raselor locale, într-un ritm rapid și pe o scară mai mare.

Astfel, s-a ajuns în anul 1959 să se obțină o populație distinctă, bine definită sub numele de "Bruna de Maramureș".

2. A doua perioadă se situează între anii 1959-1989, când rasa s-a răspândit în peste 20 de județe, din care în 11 cu o pondere de peste 80% din efectivul total, ajungând la circa 35% din efectivul total de vaci din România.

Din păcate, un mare număr de vaci au fost crescute în fostele Cooperative agricole, unde nu erau condiții adecvate de întreținere, reproducție și selecție a efectivelor, ceea ce a afectat mult calitatea animalelor existente.

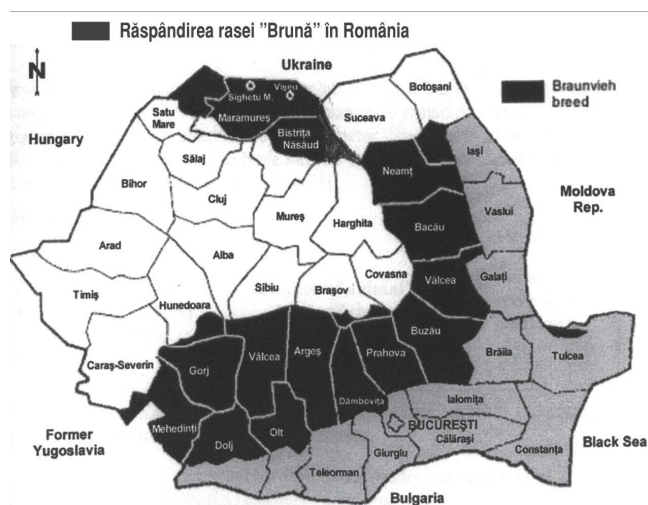
3. A treia perioadă începe cu anul 1990, când a demarat dizolvarea cooperativelor agricole și, ca urmare, o mare parte din efectivul total de taurine, inclusiv de rasă Brună a scăzut dramatic. În urma acestui fenomen, în zonele marilor așezări s-a simțit nevoia furnizării de lapte, erau necesare fermele mari, cu animale performante.

În acest context, s-au făcut importuri însemnate de animale specializate pentru producția de lapte, mai ales

în preajma zonelor urbane, unde erau situate marile fabrici de produse lactate și unde fermierii își puteau vinde laptele.

Fiind crescută cu predilecție în zona de deal și submontană, în ferme mai mici, cu mai puține posibilități de valorificare a laptelui, a scăzut și interesul pentru creșterea și ameliorarea rasei Bruna. În acest context, unii au speculat perioada de confuzie și au încurajat crescătorii să își însămânțeze vacile cu material seminal de la tauri din rase de carne. Au fost, din păcate, câțiva ani în care lucrurile au scăpat de sub control. A scăzut numărul și calitatea vacilor de rasă Bruna, o mare parte din efectiv fiind metisate cu alte rase, în funcție de zonă, ajungându-se într-o situație critică.

4. Perioada a 4-a a început relativ recent în anul 2016, când pe fondul încurajării ameliorării animalelor, Asociația noastră a primit acreditarea de a conduce Registrul Genealogic rasei Bruna în România. A fost ca o ultimă șansă. Erau înscrise în herdbook 2650 capete vaci cu lactație încheiată.

continuare pe pagina 6

“UNTUL” ... DIN LAPTE

Laptele, nu numai că reprezintă o adevărată sursă de energie, ci conține și 15 nutrienți esențiali, care lucrează împreună pentru sănătatea organismului.

1. Proteinele contribuie la formarea și întreținerea țesuturilor, inclusiv a oaselor. Ele ajută la formarea anticorpilor, care luptă contra infecțiilor.

2. Glucidele constituie principala sursă de energie pentru celulele organismului.

3. Vitamina A este benefică pentru sănătatea ochilor, asigurând și o bună acuitate vizuală pe timp de noapte. Ea este în același timp esențială pentru sănătatea pielii, a părului, dinților și gingiilor. Mărește rezistența la infecțiile respiratorii și ajută la funcționarea normală a sistemului imunitar.

4. Vitamina D contribuie la utilizarea maximă a calciului și fosforului, care sânt necesare pentru a avea oase și dinți sănătoși.

5. Tiamina (vitamina B1) stimulează pofta de mâncare și creșterea, asigură buna funcționare a sistemului nervos, a mușchilor și a inimii. Ajută la transformarea glucidelor în energie.

6. Riboflavina (vitamina B2) stimulează creșterea, îmbunătățește starea de sănătate a pielii, părului și unghiilor.

7. Niacina (vitamina PP) este esențială în creștere și dezvoltare. Menține starea de sănătate a sistemului digestiv și a celui nervos.

8. Vitamina B6 (pirodoxina) contribuie la buna asimilare a proteinelor și grăsimilor. Contribuie la producerea globulelor roșii și a anticorpilor necesari în lupta contra infecțiilor.

9. Vitamina B12 (cobalamina) contribuie la formarea și regenerarea globulelor roșii, menține starea de sănătate a sistemului nervos și a celui digestiv.

10. Acidul pantotenic (vitamina B5) previne infecțiile prin mărirea capacității de formare a anticorpilor, ajută la transformarea glucidelor și

lipidelor în energie.

11. Acidul folic participă la formarea globulelor roșii și acționează preventiv împotriva anemiei. Oferă protecție împotriva paraziților intestinali și a toxinelor alimentare.

12. Calciul menține starea de sănătate a dinților și oaselor, asigură bătăile regulate ale inimii, contracțiile mușchilor, buna funcționare a sistemului nervos și coagularea normală a sângelui.

13. Magneziul contribuie la menținerea unui sistem cardiovascular sănătos și preîntâmpină atacurile de inimă. Menține starea de sănătate a dinților, împiedică formarea depunerilor de calciu, a calculilor renali și biliari.

14. Fosforul asigură starea de sănătate a dinților și a gingiilor. Asigură energia și vigoarea organismului, precum și buna lui funcționare.

15. Zincul favorizează creșterea și capacitatea mentală, joacă un rol important în creșterea și regenerarea țesuturilor.

— ECOURI —

BRUNA DE MARAMUREȘ - LA 65 DE ANI

Către : Asociația Crescătorilor de Taurine
„Bruna Schwyz” - Maramureș

Am ajuns să sărbătorim 65 de ani de la recunoașterea rasei „Bruna de Maramureș”, ca populație de sine stătătoare. Formata într-o perioadă grea, tumultuoasă și cu multe tulburări politice și economice din țara noastră, s-a ajuns totuși, la performanțe remarcabile, recunoscute atât în țara cât și peste hotare.

În condițiile actuale, când profitul reprezintă telul oricărei afaceri, creșterea vacilor de lapte devine o provocare a oricărui fermier ce crede în viitorul sănătos al nației noastre. Cele trei condiții care erau considerate esențiale și pe care orice fermier trebuia să le știe și să le respecte, respectiv: rasă, casă, masă, nu mai sunt suficiente. Studiile de piață, de marketing și management, alături de studiile de specialitate, vor desăvârși și vor fi absolut necesare pentru fermierul crescător de animale și în special al fermierilor crescători ai vacii de lapte. Procesarea produselor la un nivel superior, utilizarea unor ingrediente și ambalaje „curate” și „ecologice”, invadarea pieții de produse contrafăcute dar cu ambalaje și prețuri atractive care vor constitui tot atâtea provocări pe care fermierii, crescători de animale vor trebui să le facă față.

De fapt, prin aceste cunoștințe se face trecerea de la simplul „crescător de animale”, care avea cunoștințe limitate, (cuprinzând doar sfera lui de activitate) și trecerea la un nivel superior, cel de „fermier”. Cred că astăzi, se poate pune semnul egal între statutul de „tăran” - om respectat de toți cei din comunitatea unde trăia și cel de „fermier”, ambele denumiri având conotații nobile, de respect și de valoare umană de necontestat.

Asociația Crescătorilor de Taurine „Bruna Schwyz” de Maramureș a reușit să parcurgă peste 30 de ani și să supraviețuiască dar nu oricum, ci dezvoltându-se de an și aducând prosperitate în rândul membrilor săi, cu toate acestea, rolul dumneavoastră ca asociație este din ce în ce mai important și totodată și mai greu de asumat, în condițiile în care rasa „Bruna de Maramureș” va trebui să-și îmbunătățească tot mai mult caracteristicile productive, în ambele direcții, lapte dar și carne, ținând pasul cu tendințele mereu crescânde ale cererii de alimente de pe piață. Frumusețea fizică, temperamentul moderat vioi, comportamentul blând și

docil, calitatea deosebită al laptelui pentru prelucrare nu vor fi suficiente pentru păstrarea rasei în efective mari, nici în ferme și nici în gospodăriile populației, fără a răspunde necesităților economice ale creșterii acestei rase.

Suntem încântați ca Asociația Crescătorilor de Taurine „Bruna Schwyz” Maramureș există și își ia foarte în serios atribuțiile sale și de asemenea ne bucurăm că ne-ați inclus în rândul „prietenilor” Asociației dumneavoastră și vrem să rămânem la fel și pe viitor.

Colectivul Direcției pentru Agricultură Județeană Bacău dorește viață lungă și mult succes asociației, precum și sănătate, fericire și bunăstare membrilor săi.

Sperăm că prin politicile MADR și cu sprijinul DAJ-urilor județene, vom rămâne împreună, pentru mulți ani, în beneficiul fermierilor români.

Cu stimă,
Director executiv,
Adrian Solomon

O nouă lucrare adăugată celor 5 anterioare, care vin în sprijinul informării crescătorilor.

Ca efect a sprijinului primit și a conștientizării crescătorilor asupra calităților rasei Bruna și a importanței ameliorării acesteia, a urmat o perioadă de revigorare, de creștere a numărului de vaci în controlul producției la lapte și înscrise în herdbook, evoluând de la an la an. Am ajuns la 16. 557 capete și sperăm să mai creștem.

Când vorbim de rasa Brună în România, ne-am concentrat mai mult pe efectivul cuprins în lucrările de selecție și înscris în herdbook. Există însă un număr semnificativ de vaci de rasă Bruna în ferme de sub 5 capete, care nu sunt cuprinse în lucrările de selecție,

zone. În contextul celor mai sus, considerăm că, pentru o rasă sau specie, va conta enorm gradul în care va intra în competiție pentru resursele de hrană cu specia umană sau cu alte specii.

Factorul tradițional

Evident că putem vorbi de tradiția ca, din tata în fiu, să se crească, în anumite zone, o anumită rasă. Si pentru rasa Bruna există în unele ferme un atașament consolidat de- a lungul anilor, ca urmare a calităților rasei care le-a asigurat laptele și carnea necesare pentru hrana familiei. Și mai ales, sincer vorbind, că este o rasă frumoasă .

Un lucru este cert: dacă reușim să continuăm

Structura efectivului de rasa Brună, în funcție de dimensiunea exploatației *(E), la sfârșitul anului 2022

Efective în ferme	Nr. ferme	Total Vaci	Durata medie de exploatare - vaci
101 - 250	5	604	6 ani 8 luni
51 - 100	11	626	8 ani 2 luni
21 - 50	133	3193	9 ani 4 luni
11 - 20	353	4721	9 ani 1 luni
5 - 10	771	5105	9 ani 4 luni
1 - 4	1380	2707	9 ani 1 luni
Total	2653	16.557	8 ani 7 luni

Situația numărului de lactații și a producției medii

B - Bruna-Schwyz

	NL	Productia reala			Primipare			Multipare
		L kg	G %	P %	N	VP		CI zile
						luni	zile	
Total	12148	5432	4.01	3.38	1652	28	13	400

dar sunt crescute în rasă curată. Altele au un anumit procent de sânge străin și unele care au producții mai mici de lapte.

Astfel, din totalul de 1.061.457 cap., 187.712 reprezintă Bruna și metișii acesteia, adică 17.68% din total, iar din cele cuprinse în COP 325.798 cap., 16.557

Perspectiva rasei Bruna în România

Pentru a face o evaluare a perspectivei rasei Bruna, trebuie să avem în vedere cel puțin 3 factori principali:

Factorul geografic

Având în vedere structura de relief din România, considerăm că se asigură în mare măsură un areal optim pentru creșterea în condiții bune a rasei Bruna, inclusiv prin resursele furajere specifice zonei.

Factorul economic

Tocmai valorificarea superioară a resurselor furajere specifice zonei în care se crește (fânurile și pășunile), cu cerințe mai puțin dependente de un consum mare de cereale, este un avantaj pentru crescătorii din acele

creșterea numerică și calitativă a rasei, atunci Bruna poate fi considerată ca pasărea Phoenix a zootehniei românești.

Tăurașul Sighetean, testat genomic, aflat în testare în teren.

CONTRIBUȚIA AMELIORĂRII GENETICE LA REALIZAREA PRODUCȚIEI ZOOTEHNICE, LA TAURINE

DIN REFERATUL PREZENTAT LA CONFERINȚA EUROPEANĂ - ROMÂNIA, 2023

Contribuția ameliorării genetice la realizarea producției zootehnice, la taurine:

- 1-2% pe an (Roberston și Rendel, 1950), din care:
 - Selecția masculilor = 70%
 - Selecția femelelor = 30%
 - Selecția masculilor = calea principală de transmitere a progresului genetic la nivelul populației de animale

Datorită intensității și preciziei de selecție mai mari, selecția masculilor este principala cale de realizare a progresului genetic. Robertson și Rendel (1951), prin aplicarea unui program optim de selecție pe descendenți la taurine, au găsit că din progresul genetic anual total (considerat 100%), cele 4 căi de realizare a progresului genetic au avut următoarea pondere:

- a) Selecția taților de tați : 43 %;
- b) Selecția taților de mame: 18%;
- c) Selecția mamelor de tați: 33% și,
- d) Selecția mamelor de mame: 6%.

Ponderea mamelor de mame este neglijabilă, astfel că selecția taților de tați și a mamelor de tați reprezintă pârgia de bază în realizarea progresului genetic total.

Pretabilitatea taurinelor la modificarea genetică dirijată

- Puncte slabe (Ameliorarea speciei este dificilă):
 - Intervalul relativ mare între generații (5 ani);
 - Intensitatea mică a selecției, în special la vacile mame de mame ($N <$);
 - Limitarea de sex (producția de lapte);
 - Heritabilitatea relativ mică a producției de lapte (0,25).
 - Puncte tari (oportunități):

urmăre din pagina 6

Dar trebuie să fim atenți la lucrările de ameliorare, să consolidăm caracterele pe care rasa le-a avut ca avantaj în fața altor rase: fertilitatea, longevitatea, componentele laptelui, picioarele bune, buna adaptare la diverse medii, s.a.

Asta încercăm și prin primii tăurași testați genomic pe care i-am introdus în testare și prin cei pe care îi

avem pregătiți pentru a-i introduce în circuitul

Utilizarea I.A., M.O.E.T. și a biotehnologiilor asociate (FIV, selecția genomică).

Progres genetic = efect genetic al selecției = răspuns al populației la selecție (R)

Efectul genetic al selecției îl reprezintă schimbarea frecvenței genelor, ca urmare a eliminării din populație a indivizilor necorespunzători. Aceasta schimbare antrenează mai departe modificarea frecvenței genotipurilor și respectiv a fenotipurilor, aspecte care se reflectă în modificarea performanței medii la nivelul populației.

La caracterele cantitative, poligenice (ex. producția de lapte), efectul genetic al selecției se măsoară prin diferențe succesive între performanțele medii ale populației, în succesiunea generațiilor.

PIRAMIDA AMELIORĂRII

a) Fermele de elită (treapta I) sunt unități relativ izolate reproductiv, care dețin cele mai valoroase exemplare, având rolul de a realiza progres genetic. Pentru

astfel de ferme profitul se obține din livrarea reproducătorilor către celelalte trepte ale piramidei ameliorării. Fermele de elită schimbă rar reproducătorii între ele și nu cumpără animale de reproducție de la fermele de multiplicare.

b) Fermele comerciale (treapta a II-a) sau de producție, cumpără reproducători de la fermele de elită, de la una sau mai multe populații, efectuează frecvent încrucișări industriale și livrează produse animale (lapte, viței îngrășați), asigurând astfel principala sursă de venit.

*Prof. Dr. Ing. Horia Grosu
Dr. Ing. Rotar Cătălin Mircea*

ameliorării.

Am avut onoarea să fiu raportor la 3 Conferințe : una Europeană (la Mayrhofen – Austria) și 2 Mondiale (Lucerna – Elveția) și (Verona -Italia). Și, ca de fiecare dată, voi încheia și acum cu convingerea că rasa Brună a fost, este și trebuie să fie una din cele mai importante rase din Europa și din lume. Așa să fie!

Vă multumesc!
DOREL CODREA

PRINCIPII PRIVIND FURAJAREA VACILOR ÎN GESTAȚIE AVANSATĂ

Pentru o alimentație rațională a vacilor în gestație avansată trebuie să se țină cont de satisfacerea cerințelor pentru funcțiile vitale, la care se adaugă necesarul pentru dezvoltarea normală a fătului, respectiv cel pentru depunerile de substanțe nutritive de rezervă. De asemenea, se va lua în calcul vârsta animalului și condiția de întreținere a acestuia.

Furajarea de pregătire a vacilor gestante este necesară, întrucât, imediat după fătare, are loc o reducere a consumului de hrană cu circa 20%, ceea ce accentuează bilanțul nutritiv negativ. Vaca elimină mai mult decât consumă, urmare a cerințelor ridicate specifice creșterii curbei de lactație.

În cazul vacilor în repaus mamar, normele pot fi calculate după nivelul producției medii zilnice de lapte, obținut în lactația anterioară, sau pot fi calculate prin asigurarea a 2-2,5 kg SU/100 Kcorp, 1,3 UN/100 Kcorp și 105-120 g PBD-proteină brută digestibilă/UN, la vacile cu o stare slabă de întreținere, și la cele

aflate la primele două gestații. Necesarul mineral poate fi asigurat dacă la 1 kg SU ingerată de către vacile gestante se asigură: 5,4 g Ca; 3,4 g P; 2,0 g Na; 2,0 g Mg; 60 mg Zn.

În hrana vacilor în gestație avansată se vor introduce furaje de calitate, ușor digestibile, corespunzătoare din punct de vedere organoleptic

Alimentația deficitară la această categorie generează fătări distocice, avorturi, viței debili, scăderea producției de lapte în lactația următoare și tulburări de reproductive.

În sezonul de iarnă, nutrețurile fibroase reprezintă componenta de bază a rațiilor, recomandându-se cantități zilnice de 8-10 kg (2 kg/100Kcorp) fânuri de bună calitate, din care până la 40-50% să fie de leguminoase.

Furajele suculente se recomandă în cantități mai reduse, de 10-15 kg (2-2,5 kg/100 Kcorp), acestea eliminându-se din rație cu 12-14 zile înainte de fătare. Este de preferat utilizarea semifânurilor (5-8 kg/cap) și a semisilozurilor (10 kg/cap). Furajele concentrate pot fi administrate în cantități de 2-4 kg/cap, respectiv 0,4-0,6 kg/100 Kcorp, sub formă de amestecuri care conțin și partea minerală (120-150 g).

Structura rațiilor la vacile în gestație avansată, în perioada de iarnă, poate fi formată din 40-50% fibroase, 30-35% suculente și 15-30% concentrate.

Redăm un model de rație, pentru luna a VIII-a de gestație, în perioada de stabulație.

Specificare	Kg	SU kg	UN	PD g	Ca g	P g	Sare g
Fân de câmpie	4	3,4	2,64	160	18,4	10,0	-
Fân de lucernă	4	3,4	2,8	400	44	8,4	
Siloz de porumb	10	3,5	3,5	150	12,0	9,0	
Tărâțe de grâu	2	1,7	1,72	214	2,8	24	
Cretă furajeră	0,02				7,8		
Fosfat dicalcic	0,04				10,4	7,4	
Sare	0,05						50
TOTAL		12,0	10,66	924	87,2	58,4	

AVANTAJELE ȘI BENEFICIILE AGRICULTURII LA SCARĂ MICĂ

Dupa ce ani de zile am clamat în pustiile nepăsării, atunci când ne așteptam mai puțin, s-a întâmplat să fim invitați la un mare simpozion organizat de Ministerele Agriculturii din România și, respectiv din Polonia la care s-au raliat alte structuri cu vocație europeană.

Peste toate au răzbit cel mai tare vocea ministrului din Polonia, care cu o franchețe dezarmantă, a recunoscut că atât în țara sa cât și în UE, în general, s-au făcut greșeli față de mica proprietate. Care vor trebui îndreptate cât mai repede cu putință. Iar argumentele au fost acceptate fără rezerve.

Micile exploatații prezintă o serie de avantaje. Între care menționăm în special următoarele:

- Practică o agricultură extensivă, care deși nu este extrem de performantă, are un impact deosebit de redus sau chiar favorabil asupra mediului: în acest mod se asigură protecția mediului și conservarea patrimoniului rural;

- Folosesc soiuri și specii cu vaoare specifică aparte , contribuind la menținerea diversității și conservarea unei specii și varietăți rare.

- Au rol determinant în aprovizionarea piețelor locale, asigurând în mare măsură auto-suficiența colectivităților locale, degrevând astfel o bună parte a comerțului profesional, care poate astfel să se concentreze mai bine pe aprovizionarea marilor aglomerații urbane și a piețelor internaționale;

- Oferă produse proaspete și de foarte bună calitate, multe dintre ele realizate după metode tradiționale, care sunt apreciate în mod deosebit de comunitățile locale, și nu numai.

- Desfacerea locală a produselor proaspete reduce impactul asupra mediului datorită:

- Distanțelor mici de transport a produselor;
- Reducerii la minimum a necesarului de conservare/depozitare.

În pofida tuturor acestor avantaje , agricultura la scară mică a fost neglijată sistematic în ultimele decenii, politicile agricole concentrându-se cu predilecție pe susținerea producției agricole intensive, super eficientă, care are desigur rol determinant în aprovizionarea pieței, dar care prezintă o serie de dezavantaje comparativ cu producția la scară mică: impactul negativ asupra mediului și exploatarea mai puțin durabilă resurselor.

Considerăm că trebuie luată în calcul creșterea :

- demografică mondială și riscul de penurie alimentară,

- preocupările contribuabililor vis-a-vis de rolul agriculturii în protejarea și conservarea mediului;

- interesul consumatorilor pentru:

- * produsele proaspete și cu calități organoleptice deosebite;

- * o mare diversitate a produselor agro-alimentare care să păstreze specialitatea unor soiuri sau rețete locale cu valoare deosebită, dar cu impact redus de piață, datorită producției cantitativ reduse;

Așadar, până nu este prea târziu, avem la îndemână mîntea cea de pe urmă...!

	MĂRIMEA UNEI FERME (ha UAA)	Exploatații agricole	
		Mii ferme	% din total
UE	0 - 5	10348.9	75.7
	5 -10	1585.0	10.5
	10 - 20	1028.8	7.0
	20 - 50	824.7	5.8
	> = 50	691.2	4.7
	TOTAL	14478.6	103.7

TEHNICA ALCĂTUIRII AMESTECURILOR UNICE DE NUTREȚURI

Este de accentuat că vacile dau o producție maximă atunci când la nivelul tubului digestiv sunt asigurate, la limite corespunzătoare, substanțele nutritive necesare sintezei laptelui, când a o anumită perioadă rația rămâne neschimbată.

Se știe că anumite furaje care au însușiri gustative mai reduse calitativ, nu sunt consumate integral atunci când sunt administrate singure. Acestea se pot folosi, cu rezultate bune, în amestec cu nutrețuri mai gustoase.

De asemenea, administrarea furajelor pe sortimente poate determina, în anumite situații o pierdere de nutrețuri și timp și creșterea necesarului de forță de muncă, afectându-se astfel și eficiența economică.

Pentru a se valorifica toate resursele de nutrețuri, cu cheltuieli cât mai mici, se practică furajarea cu

amestecul unic.

Model de amestec de furaj unic
(bazat pe fibroase)

În vederea calculării structurii amestecului unic deA nutrețuri, se pornește de la necesarul de substanțe nutritive, conform normelor furajere pentru fiecare categorie de animal, în funcție de greutate corporală, producția obținută etc.

Se face inventarul resurselor de nutreț existente și se întocmește o rație echilibrată în toate elementele necesare unei producții corespunzătoare, participarea procentuală (%) a fiecărui sortiment.

La final, se calculează valoarea nutritivă pe kg. amestec unic în U.N., PD, Ca, Fosfor.

Nr.crt	Sortiment	Varianta I(%)	Varianta II(%)
1	Fân natural	33,00	34,72
2	Coceni porumb	16,00	16,61
3	Sfeclă furajeră	45,50	-
4	Dovleci	-	45,50
5	Șrot floarea soarelui	4,10	-
6	Melasă	-	3,32
7	Uree	-	1,50
8	Sare	0,20	0,17
9	Carbonat de calciu	1,00	1,00
10	Fosfat dicalcic	0,20	0,20
	TOTAL	100,00	100,00

În funcție de componentele sale, tipul amestecului poate fi:

- suculent-fibros-concentrat
- fibros-suculent
- fibros-suculent-concentrat.

Iată un model de amestec unic, suculent-fibros-concentrat pentru o vacă de 550 kg greutate, o producție de 17 lapte/zi, cu 3,6% grăsime.

În prealabil, fiecare sortiment de nutreț din structura furajului este mărunțit la dimensiuni corespunzătoare categoriei căreia i se administrează, precum și vârstei și tipului de producție.

În regiunile de deal, condițiile naturale sunt foarte favorabile producerii fânurilor și mai puțin favorabile obținerii suculentelor. Cu toate acestea, pentru obținerea unor producții considerabile, rația vacilor de lapte trebuie să conțină suculente, chiar pentru o perioadă mai mică de timp.

PARTICULARITĂȚILE FUNCȚIILOR DE REPRODUCȚIE LA BOVINE

Controlul și dirijarea funcției de reproducție joacă un rol important în creșterea și exploatarea vacii de lapte.

Creșterea numerică a efectivelor de bovine și îmbunătățirea continuă a potențialului productiv exprimată prin creșterea prolificității și a producției de lapte și carne constituie grija principală a crescătorului de vaci de lapte.

Cunoașterea de către crescătorul de vaci a particularităților funcției de reproducție, se supune pentru a acționa la timp și a preveni infecunditatea, sterilitatea prin cele mai noi biotehnici de reproducție.

Exploatarea rațională a vacii de lapte impune o mare ----

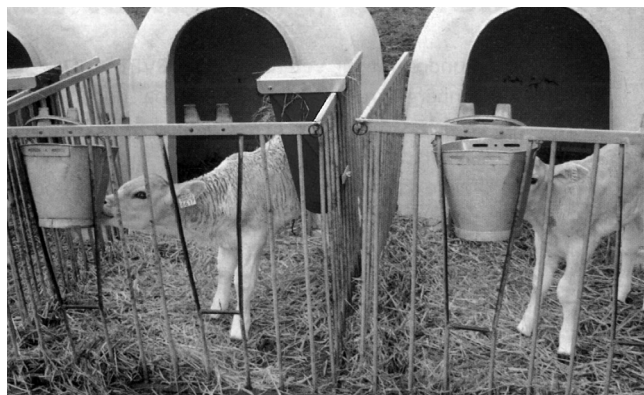
Maturitatea sexuală la bovine apare la 6-11 luni. La această vârstă nu poate fi dată la înșămânțare deoarece nu se realizează o dezvoltare corporală corespunzătoare. Dacă, totuși, aceste lucruri nedorite se întâmplă, femelele rămân nedezvoltate iar în majoritatea cazurilor fătările sunt distocice (dificile) punând în pericol viața mamei și a produșilor. Ca urmare, apar frecvente tulburări de reproducție în ciclurile următoare care conduc la compromiterea animalului.

Deși maturitatea sexuală apare mai repede este recomandat ca vițica să fie dată la montă prima dată la 16-18 luni și la 75% din greutatea adultului.

Ciclul sexual are o durată medie de 21 de zile, cu variații între 18/25 de zile. Durata căldurilor este de 18 ore, cu variații între 12 și 30 ore.

După fătare, căldurile apar între 21-60 zile. La animalele libere, dezlegate de la iesle și în compania altor vaci, semnele estrale sunt următoarele:

- stă la montă, permite să fie sarita de alte vaci.
- sare pe alte vaci, ține bărbia pe crupa altor vaci.
- atenție mărită în toate direcțiile
- îndoie spina la palpare, ridică coada.
- mugește frecvent, fiind agitată.
- elimină mucus filant (în fir lung), sticlos,

transparent, curat uneori aderent pe coadă ori pe coapse.

- scăderea poftei de mâncare.
- scăderea ușoară a cantității de lapte.
- creșterea temperaturii corporale de la 37°C cât este normală la 39°C (în caz de călduri.)

Am constata din practică ca și o cauză a repetării înșămânțărilor: confuzia dintre mucusul transparent filant și endometrita de gradul I, cu mucus gros cleios și ușor opac

- înșămânțări făcute fără toate semnele estrale.
- inexistența controlului de gestație la 3 luni după I.A.

- inexistența controlului transrectal în anestrul după montă care uneori poate fi o gestație și de aici înșămânțare peste gestație cu mucusul de călduri.

- re-efectuarea diagnosticului de gestație la 2-3 luni după ultima montă, face ca în cazul în care nu este gestantă și totuși nu manifestă călduri (boală numită anestrul), vaca să fie exploatată foarte inefficient.

Considerăm că pentru o bună activitate de reproducție a vacii sunt importante următoarele aspecte: furajarea diversă și rațională, mișcare liberă zilnică cel puțin 30 minute (chiar și numai în curte), periaj zilnic, îngrijire blândă, fără stres a animalului, adăpost luminos, aerisit, confortabil, curat, observarea atentă pentru depistarea căldurilor periodice din 21 în 21 zile în medie.

Sortiment	Kg.	Structura (% din greutate)	SU	U.N.	P.d.	Ca	Fosfor
Fân trifoliene	5,00	10,60	4,20	3,00	610	69,00	9,00
Coceni porumb	5,00	10,60	4,20	1,90	90	23,00	9,00
Sfeclă furajeră	15,00	31,81	1,88	1,80	135	5,25	4,50d
Porumb-siloz	20,00	42,41	4,90	4,00	180	22,10	10,00
Porumb boabe(uruială)	2,00	4,24	1,66	4,60	140	1,00	5,00
Sare	0,061	0,13	0,06	-	-	-	-
Fosfat	0,100	0,21	0,98	-	-	32,40	18,30
TOTAL	47,161	100,00	17,88	13,30	1155	152,55	55,80
Valoare nutritivă/kg.				0,28	24,50	3,23	1,18

1959

2024

ANUL BRUNEI DE MARAMUREȘ

Anul 2024 a avut pentru noi o semnificație deosebită: Aniversarea a 65 de ani de la recunoașterea “ Brunei de Maramureș ” ca o populație de taurine de sine stătătoare.

Acesta a fost și motivul pentru care i-am dedicat o serie largă de manifestări: întruniri cu crescătorii din județ și din țară, concursuri

ÎNTRUNIRI CU CRESCĂTORII

Zona Valea Izei, loc. Ieud

Zona Mara - Cosău, loc. Sârbi

Zona Vișeu, loc. Borșa

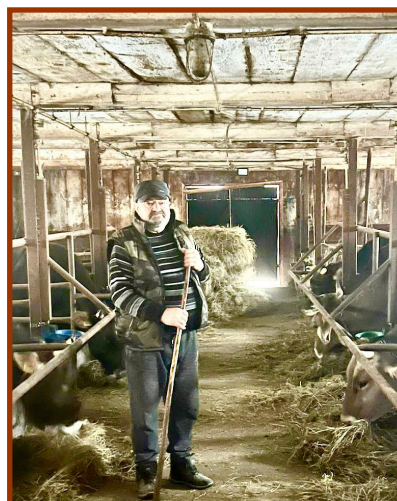

Concurs Școlar tematic - loc. Săpânța

VIZITE IN FERME DIN ȚARĂ

Județul Bacău - Loc Dărmănești

Județul Suceava- Loc Panaci

EXPOZIȚII LOCALE

Borșa: PREMII

Vaci

1. Timiș Radu	I
2. Grec Palincaș	II
3. Mihali Maria	III

Juninci

1. Timiș Gheorghe	I
2. Ștetca Ioan	II
3. Timiș Vasile	III

MOISEI: PREMII

Vaci

1. Pop Coman Anișca	I
2. Fluțar Crina	II
3. Grad Ioana	III

Juninci

1. Coman Maria	I
2. Braicu Voichița	II
3. Pop Coman Anișca	III

Vițele

1. Coman Maria	I
2. Braicu Voichița	II

DESEȘTI: PREMII

Vaci

1. Tupiță Gheorghe Ionuț	I
2. Bohotici Gheorghe Copăceni	II
3. Tupiță Vasile	III
Codrea Rodica	mențiune
Hotea Dorina	mențiune

Juninci

1. Hotea Gheorghe	I
2. Pop Radu	II
3. Tibil Ioan	III

Asociația Copăceni **mențiune**

Vițele

1. Pop Petruț	I
2. Hotea Gheorghe	II
3. Bohotici Gheorghe	III
Pop Ileana	mențiune

Expozitie zona Mara - Loc. Desești

CUM SE SCHIMBA FERTILITATEA LA RASA BRUNA

DIN REFERATUL PREZENTAT LA CONFERINTA EUROPEANA, ATTILIO ROSSONI - ITALIA

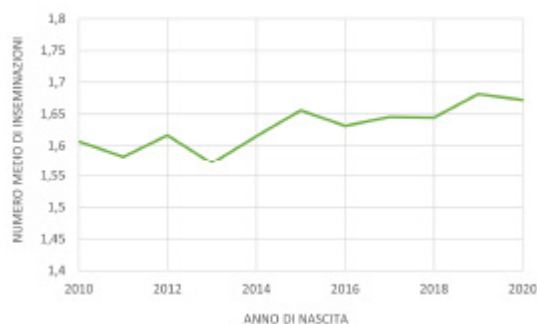
Observând tendințele fenotipice pentru juninci, în ultimii 10 ani se observă o ușoară deteriorare a fertilității cu un număr mediu de însămânțări, care a crescut de la 1,6 în 2010 la 1,65 în 2015, pentru a ajunge în 2020 la 1,67. Deși în termeni absoluți, variația este minimă, tendința reprezintă un declin de 4,3% (Graficul 1).

Situația vacilor este considerabil mai bună. Intervalul de fătare / prima înămânțare, care include atât așteptarea voluntară a crescătorului, cât și capacitatea vacii de a fi din nou fertilă după fătare, a fost menținută destul de stabilă în ultimul deceniu, pornind de la 89 de zile în 2000 pentru a ajunge la o medie puțin sub 87 de zile în 2014 și apoi urcând la 90 de zile în 2020 (Graficul 2)

Atât numărul mediu de însămânțări pe fătare, cât și intervalul dintre prima inseminare/ concepție arată o îmbunătățire constantă: dacă în 2010 erau necesare în medie 2,21 însămânțări pentru ca o vacă să rămână gestantă, cu 54,5 zile între prima inseminare și concepție, în 2020 erau suficiente 2,14 inseminări și 51,4 zile, cu un o îmbunătățire de 3% și 5,7% (Graficele 3 și 4).

Este dificilă a se defini cu exactitate factorii care stau

la baza acestor variații, deoarece sunt influențate în mare parte de managementul fermei, de condițiile climatice și de genetică. Cu toate acestea, o parte din îmbunătățire poate fi atribuită procesului selectiv întreprins de mulți crescători, care utilizează indicii intervalul între fătări și indicii de masă corporală (BCS-body condition score) pentru a alege taurii reproducători. Tendința fertilității junincilor nu este deosebit de problematică, dar e un semnal de alarmă ce trebuie, de asemenea, soluționat din punct de vedere genetic.

Grafic 1. Număr de însămânțări per fătare la juninci

RISCURILE ÎMBOLNĂVIRII UGERULUI

Cercetări de date relativ recente au reliefat că ,de regulă, - îmbolnăvirea ugerului care se observă în prima parte a lactației , își are originea ,în cele mai multe din cazuri, în infecții produse la începutul perioadei de repaus mamar. Se datorează, în primul rând, ușurinței cu care microbii pot pătrunde în această perioadă în interiorul ugerului și, totodată, să se înmulțească.

Iată câteva cauze:

a) odată cu încetarea mulsului, respectiv după înțârcarea vacii, factorii imunologici care apără ugerul de infecții sunt inhibați;

b) presiunea mai mare pe care o exercită laptele nemuls face ca să se deschidă canalul sfârcului, pe unde pot pătrunde microbii în uger;

c) laptele care se acumulează în uger după înțârcare, devine un mediu de cultură favorabil creșterii și înmulțirii microbilor;

d) cu două săptămâni înainte de fătare, canalul sfârcului se deschide din nou, permițând pătrunderea microbilor;

e) în momentul fătării, imunitatea din uger este aproape inexistentă, ceea ce favorizează dezvoltarea microbilor și apariția mamitei.

Măsurile la îndemână pentru a diminua riscul îmbolnăvirii ugerului sunt:

1. - întreținerea vacilor care intră în repaus mamar în

condiții de curățenie și igienă, așternut adecvat, care să elimine contactul sfârcurilor cu dejecțiile;

2.- stoparea pătrunderii microbilor prin canalul deschis al sfârcurilor , folosindu-se soluții dezinfectante cu proprietăți de a se solidifica în contact cu aerul , formându-se un “dop” la capătul sfârcului

3.- introducerea pe canalul sfârcului ,în perioada zilelor de înțârcare a unui unguent dezinfectant (Mibazon,Mastijet),

2 După C. Vintilă. care umple canalul și are o acțiune bactericidă.

4.-vaccinarea vacilor înțârcate împotriva bacteriilor care provoacă îmbolnăvirea ugerului (metodă mai puțin accesibilă, încă).

Este important ca acțiunile de mai sus să se facă în primele 3 zile după înțârcare și cu zece zile înainte de fătare.

TULBURĂRI CARE POT APĂREA LA VIȚEII NOU NĂSCUȚI

După cum se știe, nou-născutul trece printr-o accentuată „criză de acomodare”, care poate avea repercusiuni asupra dezvoltării sale ulterioare sau chiar asupra existenței sale.

Pot să apară o serie de tulburări cu localizare la aparatul respirator, circulator, digestiv, precum și la cordonul ombilical.

- Una dintre tulburările respiratorii ale nou-născutului este **asfixia**, care se manifestă fie prin întârzierea, fie prin absența primei respirații.

În funcție de cauzele care o produc, asfixia nou-născutului poate fi **intrauterină** sau **extrauterină**.

Asfixia intrauterină se produce cu puțin timp înainte de expulzarea fătului și se datorează unor tulburări circulatorii la nivelul placentei, ruperii premature a cordonului ombilical, desfacerii timpurii a angrenajului placentar. Asfixia extrauterină este determinată de blocarea căilor cu lichide letale și mucozități, odată cu primele încercări de inspirație, după fătare.

La începutul asfixiei extrauterine, nou-născutul nu respiră, apare starea avansată de anorexie, abolirea reflexelor.

În cazul asfixiei intrauterine se impune cât mai rapid, extragerea fătului. În cazul celei extrauterine se suspendă nou-născutul de membrele posterioare, pentru a se produce scurgerea lichidelor fetale din căile respiratorii. Se face bușumarea cu un șomoig de paie (pentru activarea circulației periferice), se excită mucoasa nazală cu un pai sau cu o pană (pentru a provoca strănutul și deblocarea căilor respiratorii) și, la nevoie se apelează la respirație artificială, prin compresiuni pe cutia toracică exercitate prin îndoirea și presarea membrilor anterioare ale nou-născutului, concomitent cu tracțiuni asupra limbii.

- Principala tulburare circulatorie este **hemoragia**, care constă în pierderi de sânge la nivelul bontului ombilical. Hemoragia ombilicală se produce fie datorită ruperii (tăierii) prea scurte a cordonului ombilical în momentul expulzării fătului, fie datorită nelegării acestuia după rupere sau secționare, fie datorită lîngerii bontului ombilical de către mamă, care îndepărtează astfel cheagurile formate la acest nivel.

Tratamentul constă în ligaturarea bontului ombilical cu fir neresorbabil, la distanța de 10-12 cm de abdomen și dezinfectarea acestuia cu un amestec de glicerină și formol, cu tinctură de iod sau formol 5%.

- Cele mai frecvente afecțiuni digestive ale nou-născutului sunt **gastroenteritele și constipația**.

Gastroenteritele sunt tulburări digestive întâlnite la toate speciile. Cauza determinantă o reprezintă flora microbiană pătrunsă în organismul nou născutului pe cale bucală sau ombilicală. Factorii favorizanți sunt: rezistența scăzută sau lipsa totală de apărare a nou-născutului, datorită cantității reduse de imunoglobuline și de enzime: existența în colostru a unor toxine microbiene sau a celor rezultate din hrănirea mamei cu borhoturi acide, cu furaje mucegăite sau alterate; ingerarea de lapte mamitic; administrarea laptelui la o temperatură necorespunzătoare (prea cald sau prea rece); schimbarea brusca a alimentației mamei.

Simptomele la începutul bolii constau în: descărcări frecvente de fecale diareice, fetide, de culoare, adesea spumoase. Treptat starea generală a animalului se înrăutățește: nou-născutul devine apatic, abătut, sta mai mult culcat, refuză laptele, pielea este flească, cu părul zburlit și fără luciu. Se produce o deshidratare avansată, care poate duce la moarte.

Tratamentul vizează atât combaterea infecției, cât și creșterea rezistenței organice. Pentru combaterea infecției se administrează antibiotice și chimioterapice, iar creșterea rezistenței organismului se realizează prin vitaminoterapie, administrarea de pansamente gastrice pe bază de bismut și de medicamente absorbante pentru toxinele microbiene (cărbune vegetal sau animal).

Acestea se asociază cu măsuri dietetico-igienice, cum ar fi: corectarea rației mamei, respectarea regimului alimentației a nou-născuților, administrarea de ceaiuri din boabe prăjite de cereale, administrarea intravenos de ser glucozat pentru rehidratarea organismului și stimularea funcției antitoxice a ficatului.

REGIUNI...

Spinarea și șalele

Având în vedere legăturile strâns stabilite între aceste două regiuni și ca urmare a faptului că majoritatea cerințelor și defectelor sunt comune, ele vor fi prezentate împreună.

Baza anatomică:

- spinare: ultimele 7 vertebre dorsale, articulațiile costo-vertebrale și mușchii regionali;

- șale: cele 6 vertebre lombare și mușchii regionali.

Delimitare:

- Spinarea: anterior de grebăn, posterior de șale, lateral de coaste;

- Șalele: anterior de spinare, posterior de linia imaginară ce unește cele două unghiuri externe ale iliumului și lateral de flancuri.

Corespunzător tipului morfo-productiv al animalelor, se cere ca aceste două regiuni să fie lungi, largi, bine îmbrăcate în masă musculară și să se găsească la același nivel cu grebănul și crupa.

Spinarea și șalele au un rol important în susținerea toracelui și abdomenului, rezistența acestor regiuni la efort fiind conferită de conformația și de dezvoltarea musculaturii regionale.

Pe de altă parte, musculatura puternic dezvoltată din aceste regiuni constituie o cerință economică productivă importantă (carnea din aceste regiuni constituie specialitate de măcelărie).

Rasele de lapte au în general spinarea și șalele lungi, rezistente, cu planurile laterale ușor înclinate ("spinare simplă"). În cazul în care planurile laterale sunt mai înclinate și creasta mediană este evidentă (ca urmare a unor condiții deficitare de furajare și întreținere) apare defectul de "spinare ascuțită" (sau tăioasă). La vacile cu nivel productiv ridicat, aflate în faza ascendentă și de platou a lactației acest aspect nu se consideră defect, decât dacă se extinde și la nivelul șalelor.

Rasele mixte au spinarea și șalele simple, lungi, largi și bine îmbrăcate în masă musculară, fără a atinge dimensiunile specifice raselor de carne, dar nici aspectul ascuțit al raselor de lapte.

Defectele de lungime, prindere și rezistență ce pot să apară la nivelul acestor regiuni sunt următoarele:

- spinarea și șalele scurte;
- prinderea defectuoasă cu regiunile limitrofe;
- slabă îmbrăcare în musculatură;
- rezistență slabă.

Direcția spinării și șalelor poate fi orizontală sau oblică. La animalele adulte spinarea și șalele orizontale constituie o frumusețe zootehnică și denotă o dezvoltare generală bună a acestora. Linia superioară ușor oblică dinainte spre înapoi și de jos în sus la tineret nu se consideră defect.

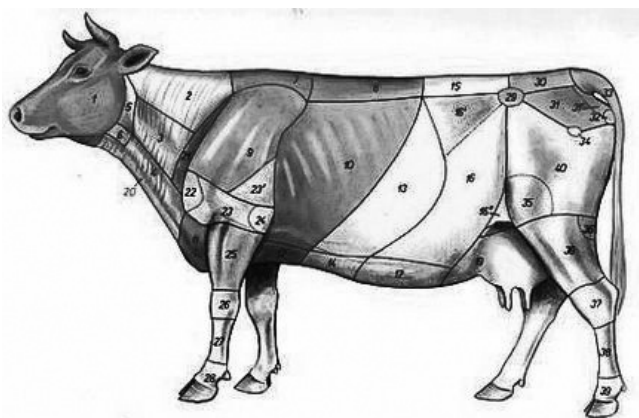
Linia de profil a spinării și șalelor trebuie să fie dreaptă și să nu prezinte devieri laterale.

41 Abaterile de la orizontalitate, la animalele adulte, sunt considerate a fi defecte, întrucât denotă o rezistență și constituție slabă și exprimă consecința unei creșteri și exploatare neraționale.

Abaterile de la profilul drept pot interesa una sau ambele regiuni și se pot grupa sub numele de cifoza și lordoza.

Cifoza constituie un defect grav și ireversibil la toate categoriile de taurine și poate avea, după gradul convexității, două aspecte:

- spinare și șale de măgar: convexitate mică;
- spinare și șale de crap: convexitate pronunțată.

Punctul pe ... parafrazând

AVERTISMENT

Consumul excesiv (de scăzut) de lapte dăunează grav sănătății ... !

FERMELE DE FAMILIE VIITORUL AGRICULTURII MONDIALE?

Începutul noii decade găsește omenirea într-un moment de criză: incendii, inundații, invazii de lăcuste și un număr record de 45 de milioane de oameni care se confruntă cu foametea în Africa de sud.

Pe măsură ce vremea extremă devine noua normalitate, întregul nostru sistem al hranei devine amenințat. În fiecare zi, 820 de milioane de oameni merg la culcare flămânzi, iar inegalitățile dintre săraci și bogați se adâncesc tot mai mult. Actuala traiectorie nu ne va permite să îndeplinim primele două ținte din Obiectivele de Dezvoltare Sustenabilă, eradicarea sărăciei extreme și a fomelei, până în 2030.

Dar există speranță. Salvarea ar putea veni de la investițiile în micile ferme, al căror potențial este adesea trecut cu vederea.

Jumătate din calorii alimentare ale lumii sunt produse în ferme mici, pe o suprafață de doar 30 de procente din suprafață agricolă totală. Acești fermieri sunt animați de necesitatea de a exploata la capacitate maximă ferma, maximizând potențialul. În același timp, în fermele mici se practică o rotație variată, cu un număr mare de specii adaptate la condițiile locale. De vreme ce diferitele specii de plante necesită o combinație diferită de nutrienți, această caracteristică permite solului să hranească plantele mai mult timp, fără să fie aplicați fertilizanți, menținând în același timp solul într-o stare naturală.

În plus, diversitatea culturilor sporește rezistența sistemului de rotație la epidemiile cauzate de boli și dăunători, îmbunătățește fertilitatea solului și întărește rezistența la inundații și secete.

Tot mai mulți fermieri care gestionează ferme

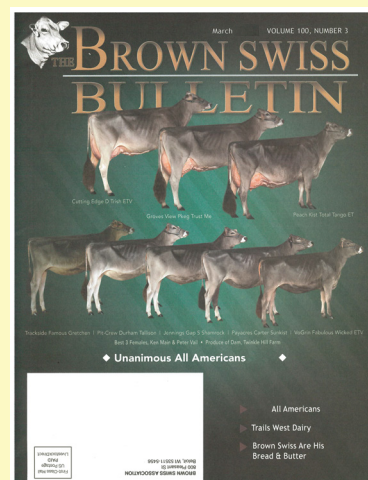
mici adoptă practici care îmbunătățesc productivitatea și profitabilitatea fermei, răspunzând în același timp efectelor negative ale schimbărilor climatice, prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și perfecționarea tehnicilor de sechestrare a carbonului.

A venit momentul să recunoaștem importanța fermelor mici și să investim în ele. Pentru a eradică foametea, agricultura necesită investiții anuale de aproximativ 120 de miliarde de dolari. Cu toate acestea, sumele alocate anual se situează în jurul valorii de 10 miliarde.

Investind în cercetarea și dezvoltarea tehnologiilor adaptate fermelor mici, conectând micii producători cu lanțurile de aprovizionare corespunzătoare și oferindu-le suport social, le putem spori productivitatea și crește veniturile. Aceste rezultate vor contribui la consolidarea lanțului alimentar, cu efecte pozitive în securitatea alimentară și nutrițională.

Citiți revistele prietenilor noștri

ÎNȚĂRCAREA VACILOR CU PRODUCȚII MARI

Scopul înțărării este de a stopa secreția de lapte astfel încât involuția completă a glandei mamare să se producă foarte repede. Aceasta în primul rând și datorită faptului că glanda mamară este mai rezistentă la infecții după înțărare.

Cea mai cunoscută metodă de înțărare este întreruperea practică a mulsului și tratarea fiecărui sfert al ugerului cu antibiotice. Aceasta are efect atunci când producția de lapte la sfârșitul lactației este moderată (mai puțin de 10 kg). Crescătorii se plâng că înțărarea bruscă a vacilor performante este stresantă și dificilă. Specialiștii din SUA au studiat 4 tehnici de înțărării:

- oprirea bruscă a mulsului și trecerea la o rație cu furaje de slabă calitate;
- oprirea bruscă a mulsului și continuarea furajării cu rații din perioada de lactație.
- Mulsul o dată pe zi în ultima săptămână de lactație și trecerea la dietă cu furaje de slabă calitate;
- Mulsul o dată pe zi în ultima săptămână de lactație și furajarea cu rații din perioada de lactație.

S-a constatat că mulsul o dată pe zi în perioada ultimelor săptămâni de lactație urmată de administrarea antibioticelor are ca efect reducere infecțiilor.

După înțărare și tratamentul complet a vacilor, ar

fi ideal ca acestea să fie introduse într-un adăpost curat, uscat, confortabil și bine ventilat. Astfel, s-ar reduce expunerea ugerului într-un climat cu patogenitate ridicată pentru mastită. Din nefericire aceste facilități sunt din ce în ce mai greu de asigurat pentru vacile înțărcaute, cele de mare performanță.

CERINȚE CU PRIVIRE LA O VACĂ „OPTIMĂ”

Cerințe cu privire la o vacă „optimă”

Eficiență și sănătoasă, amprentă ecologică redusă.

Obiectiv de creștere a animalelor:

- cantitate ridicată de lapte produsă.
- eficiență alimentară ridicată / eficiență alimentară de bază
- număr redus de sacrificări datorate îmbolnăvirilor de-a lungul vieții ...
- fertilitate bună
- durată de viață lungă pentru a minimiza costurile de înlocuire a efectivelor
- calitate bună a laptelui - ugere sănătoase
- fără probleme asociate ongloanelor sau cu un număr redus de probleme asociate ongloanelor
- fără probleme de metabolism sau cu un număr redus de probleme de această natură
- performanțe bune în ceea ce privește carnea
- ...

Alte cerințe:

- Bunăstarea animalelor

- amprentă ecologică redusă / mai puține emisii
- obiective climatice 2030/2040
- utilizarea de cantități reduse de medicamente

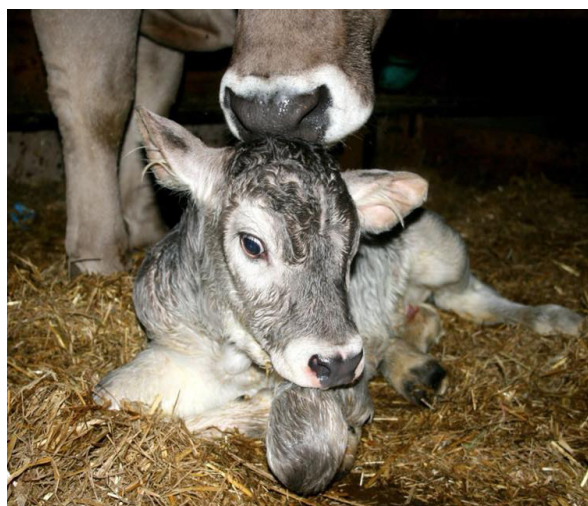
MANAGEMENTUL JUNINCILOR - VÂRSTA PRIMEI FĂTĂRI

Costul pentru a obține o junincă este printre cele mai mari costuri, comparativ cu producția de lapte. Dacă ne uităm la costurile creșterii unei juninci, cele cu furajarea sunt cele mai mari și ajung la peste 60%.

Factorul cheie pentru un management al junincilor reușit este vârsta la prima fătare. „O creștere bună a junincilor se vede prin anumiți indicatori. Primele călduri trebuie să apară la 12 luni, ar trebui însămânțate la 15-16 luni, iar vârsta la prima fătare trebuie să fie în jur de 24 de luni. Greutatea la montă trebuie să fie 350-370 kg, iar greutatea la fătare de 500-530 kg. Aceasta poate reprezenta până la 85% din greutatea corporală a vacii mature. Ca obiective în furajarea junincilor, putem stabili obținerea a 55-60% din greutatea corporală matură la însămânțare. De asemenea, avem obiective în ceea ce privește dimensiunile corporale, nu doar greutatea corporală. Vrem să obținem 80-85% din dimensiunea animalului matur la fătare, precum și o înălțime de 130-132 cm la momentul fătării. Potrivit cercetărilor realizate în SUA, s-a constatat că o greutate potrivită la prima fătare maximizează producția de

lapte. Însă, cu fiecare 45 kg sub greutatea ideală la prima fătare, animalul pierde până la 200 litri de lapte în lactație din potențialul de producție.

Notă: Susținem acordarea unor prime pentru vacile la prima fătare.

LUATI... MĂSURI ! DE SPRIJIN...

Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) a transmis lista integrală a subvențiilor APIA pe hectar și cap animal de care beneficiază fermierii, crescătorii de animale în acest an.

În anul 2025, fermierii, crescătorii de animale pot beneficia de sprijin financiar prin următoarele intervenții aferente sectoarelor vegetal și zootehnic, în conformitate cu Planul național strategic PNS 2023-2027, sprijin finanțat de Fondul European de Garantare Agricolă, de Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul național:

1. plățile directe decuplate prevăzute în PNS 2023-2027:

- PD-01: sprijinul de bază pentru venit în scopul sustenabilității - BISS;
- PD-02: sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității - CRISS;
- PD-03: sprijinul complementar pentru venit pentru tinerii fermieri – CIS-YF;
- schemele pentru climă, mediu și bunăstarea animalelor, denumite în continuare ecoscheme, după cum urmează:

a) ecoscheme în sectorul zootehnic:

- PD-07: creșterea nivelului de bunăstare al vacilor de lapte;
- PD-08: măsură pentru bunăstarea tineretului bovin la îngrășat;
- PD-27: creșterea nivelului de bunăstarea a bovinelor prin pășunat extensiv pe pajiști în condiții optime de sustenabilitate.

b) intervenții în sectorul zootehnic:

- PD-21: sprijin cuplat pentru venit – vaci de lapte;
 - PD-22: sprijin cuplat pentru venit – carne vită;
3. Ajutoare naționale tranzitorii (plăți din bugetul național), prevăzute în anexa nr. VI la PNS 2023-2027:
- b) în sectorul zootehnic:
- ANTZ 7 - lapte de vacă - plată decuplată de producție;
 - ANTZ 8 - carne de vită și mânzat - plată decuplată de producție;

Pachetul 8 – creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon: Ovine; Caprine; Bovine - taurine și bubaline; Ecvidee; Porcine.

ODIHNA ȘI SOMNUL LA TAURINE

Odihna și somnul la taurine sunt diferite față de cabaline. Pentru odihnă, vacile controlează locul vizual și olfactiv și dacă acesta este considerat adecvat, se culcă în poziție sterno-abdominală, având membrele anterioare flexate, un membru posterior sub corp și altul întins pe lângă corp. Durata de odihnă este mai mare (până la 13 ore) la animalele întreținute în stabulație legată, comparativ cu cele întreținute în stabulație liberă. Durata de odihnă se corelează cu statutul social al vacii și mărimea corporală. Forma, mărimea patului și calitatea așternutului influențează, de asemenea, durata de odihnă.

Și la bovine, ca și la alte specii, există ambele forme de somn: somn liniștit și somn profund sau paradoxal. Somnul liniștit durează, în total, 3,0 ore și este divizat în numeroase perioade scurte (de ațipire). Somnul profund are o durată totală de aproximativ 4,0 minute și este divizat în mai multe perioade.

Pe timpul somnului profund, taurinele dorm cu capul sprijinit pe pardoseală sau în flanc.

De reținut

Odihna se realizează nu numai prin somn, dar și prin starea de somnolență. Somnolența se manifestă atât la taurinele aflate în decubit, cât și la cele ce stau în picioare, chiar și în timp ce rumegă. Durata totală a stării de somnolență (moțăială) este de aproximativ 7,5 ore, divizată în peste 20 de perioade, care preced sau urmează somnul.

Pentru ca odihna să fie posibilă, lungimea patului trebuie să fie corelată cu lungimea animalului. Dacă patul este prea scurt, cât timp animalele se află în picioare, calcă pe marginea posterioară a patului, alunecă sau uneori rămân cu membrele posterioare în rigolă. Astfel, corpul se află în poziție înclinată, mușchii nu sunt relaxați, animalele obosesc repede, dezvoltă diferite afecțiuni ale ongoanelor și sunt predispuse la prolaps uterin. Riscul producerii de leziuni apare și în momentul ridicării taurinelor, deoarece animalul nu are suficient loc pentru comportamentul normal de ridicare a corpului. În mod normal, în timp ce animalul își ridică terenul posterior, întinde capul înainte. Dacă, din lipsă de spațiu, nu poate

SPRIJINUL CUPLAT

Sprijinul cuplat pentru venit – vaca de lapte - este una din măsurile de sprijin cu impact deosebit asupra creșterii și ameliorării taurinelor.

A început să facă ordine într-un sector neordonat. De aceea, este imperios necesar să continue!

Trebuie, însă, avut în vedere ca, pentru accesarea măsurii este nevoie de respectarea unor condiții minime (care vin tot în sprijinul crescătorului):

- Să aibă un anumit număr de vaci;
- Să corespundă standardelor rasei, fenotipic și ca nivel al performanțelor;
- Să fie individualizate;
- Să se afle în aceeași locație;

- Să se asigure mulsul mecanic;
- Să existe condiții de executare a lucrărilor de control al performanțelor;
- Să existe evidențe privind activitatea în fermă;
- Reproducția prin I.A. sau MN cu taur autorizat;
- Să se respecte CREȘTEREA ÎN RASĂ CURATĂ;

Este foarte important ca acest sprijin să fie acordat pentru ACTIVITATEA DE AMELIORARE GENETICĂ fără ”divagări” pe măsuri adiacente.

REPERE EUROPENE - FRANȚA

Franța, deși una dintre cele mai industrializate economii ale Europei, este de secole și unul din centrele dominante din agricultură. În prezent, este liderul european în acest sector, contribuind cu aproape 20% la producția agricolă a Uniunii Europene. Agricultură asigură peste un milion de locuri de muncă și participă cu 3,5% la PIB. Anul trecut, creșterea producției agricole franceze a fost una fără precedent, de peste 17%, la 100 miliarde euro. Și aceasta în condițiile în care competiția în domeniu este acerbă. Franța agricolă nu doar că încearcă să țină pasul cu vremurile, ci reușește uneori chiar să meargă înaintea lor. Sau pe deasupra lor.

Tehnologia poate fi găsită oriunde în fermele franceze. Există o tendință „agri-tech” bine conturată, dată de inovație. Însă aceasta este împinsă și mai departe. În 2020, circa 250 de start-up-uri erau deja specializate în agricultură și dezvoltau software, drone, roboți, sateliți și inteligență artificială, după cum arată analize ale Euractiv și The New York Times. Este vorba de o revoluție digitală pe care o îmbrățișează fermierul francez. De la simpla folosire a instrumentelor IT pentru munca administrativă și tehnică la mulgerea complet automatizată, la colectarea de date prin senzori și camere de luat vederi și chiar participarea la piața digitală, el contribuie la dezvoltarea agriculturii franceze. Și ce-i mai rămâne de făcut dacă roboții și creierele electronice îi fac toată muncă?

Franța - prima putere agricolă europeană

Din totalul producției agricole (vegetale și animale) a Uniunii Europene, Franța deține o cotă de 18,1% fiind urmată de Germania (13,4%), Italia (12,3%) și de Spania (10,6%), conform clasificării stabilite de Agreste.

În 2012, în Franța s-au produs 68,1 milioane tone de cereale, de pe 9,378 milioane ha, din care 35,5 milioane tone de grâu (4,865 mil. ha) și 15,3 milioane tone de porumb (1,7 mil. ha). Astfel, Franța este cel mai mare producător de grâu din UE, cu 28% din totalul producției, urmată fiind de Germania, de România și de Polonia. De asemenea, Franța ocupă primul loc și la producția de porumb

și la cea de orz, cu 27%, respectiv 21% din totalul producției UE.

Franța ocupă locuri fruntașe și în ceea ce privește șeptelul și producția animală, cu circa 19 milioane capete bovine, urmată de Germania, cu 12 milioane capete, Marea Britanie, cu 9 milioane capete și Irlanda, cu 6,3 milioane capete. Franța este pe locul al doilea la producția de lapte de vacă, cu 24 milioane tone, după Germania (29 mil. tone).

Franța are 490 mii de ferme în anul 2010, față de 664 mii în anul 2000. Suprafața medie/fermă a crescut și este acum de 60 de hectare. Din totalul fermelor, un sfert au mai puțin de 6 hectare și un un sfert se întind pe mai mult de 82 hectare, iar 19% dintre ferme au peste 100 hectare.

ZOO....TEHNICA ?

POVESTEA BOULUI..!

Într-o bună zi, un bou căzu într-o fântână. Nefericitul animal se puse pe mugit, ore întregi, în timp ce stăpînul său căută să vadă ce e de făcut. Până la urmă, acesta a hotărât că boul era, oricum, bătrân, iar că fântâna, fiind secată, tot trebuia să a acoperită odată și-odată. Astfel a ajuns la concluzia că nu mai merită osteneala de a-l scoate pe bou din adâncul fântânei.

Așa că, își chemă vecinii ca să-i dea o mînă de ajutor. Fiecare dintre ei au apucat câte o lopată și începură să arunce de zor pămînt înăuntrul fântânei. Boul „pricepu” de îndată ce i se pregătea și se puse și mai tare pe mugit. Dar, spre mirarea tuturor, după câteva lopeți bune de pămînt, boul se potoli și tăcu. Stăpînul lui privi în adâncul fântâniei și rămase uluit de

ce a văzut.

Cu fiecare lopată de pămînt, boul cel bătrîn făcea ceva neașteptat: se scutura de pămînt și pășea deasupra lui. În curînd, toată lumea a fost martoră cu surprindere cum boul, ajuns pînă la gura fântâniei, sări peste ghizduri și ieși fremătînd!

(Așa e și în viață?)

MULSUL RAȚIONAL ȘI IGIENA LAPTELUI

Mulsul este un proces de obținere a laptelui din ugerul vacilor și are implicații asupra performanțelor animalelor, sănătății lor, a mulgătorilor precum și asupra gradului de profitabilitate a creșterii taurinelor.

Mulsul este, după hrana animalelor, unul din cei mai importanți factori de exploatare care influențează producția de lapte.

Iată, mai jos, câteva argumente:

- duce la creșterea cantității și calității laptelui, printr-o frecvență optimă, interval bun între mulsori, program adecvat de muls, pregătire corespunzătoare a mulgătorului

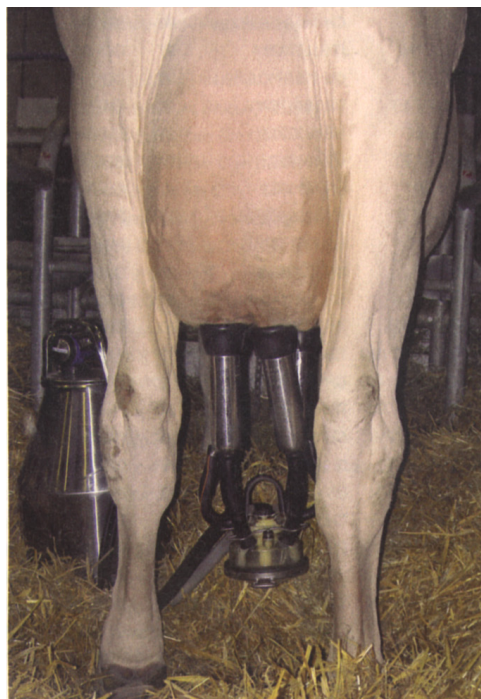
- mulsul rațional stimulează dezvoltarea țesutului glandular la vacile tinere, golirea completă a ugerului și acționează asupra glandei mamare intensificînd secreția și eliminarea laptelui

- influențează în mare măsură igiena laptelui, starea de sănătate a ugerului, un muls necorespunzător putînd duce la edeme sau mamite

- poate condiționa starea de sănătate a animalelor sau a oamenilor în cazul nerespectării regulilor sanitar-veterinare (se pot transmite tuberculoza, bruceloza, tricoftia, variola, etc.).

- are un efect considerabil asupra productivității

muncii și eficienței economice, prin procentul pe care-l reprezintă (circa 40%) din cheltuielile totale de întreținere a vacilor.

SĂ CUGETĂM... SĂ CUGETĂM... SĂ CUGETĂM...

„Baza proprietății funciare este ferma de familie”.
Așa scrie în Constituție. În cea a Poloniei!

CUGET, DECI EXIST

- Când părinții muncesc iar copiii se (prea) desfată, nepoții vor cerși.
- Mâna care îți șterge lacrimile când ai sufletul plin de durere, valorează mai mult decât mâinile care te aplaudă când ai succes.
- Dumnezeu , întotdeauna îți întinde mâna , atunci când lumea îți întoarce spatele.
- Cea mai mare bogăție este într-o inimă bună, nu într-un portmoneu mare.
- Viața este un joc: ori ești jucătorul , ori ești jucăria.
- Dacă știi să îl pui pe Dumnezeu în tot ceea ce faci, îl vei găsi în tot ce ți se întâmplă.
- Nu privi înapoi și să te întrebi: De ce? Privește înainte și întreabă-te: De ce nu?
- Mai bine un șoim anonim decât un papagal celebru.
- Ceea ce nu educi astăzi, va trebui să asiguri social mâine.
- Dacă brusc ai devenit pentru cineva rău, înseamnă că i-ai făcut prea mult bine cândva.

Rasa” Brună” echilibrează perfect cantitatea cu calitatea și oferă cea mai bună combinație de lapte produs. Rasa este foarte competitivă pe volume cu valoare adăugată , datorită conținutului de grăsime și proteină.

INTERNATIONAL - TOP MODEL

În imagine este unul dintre cele peste 150.000 exemplare înscrise în RG în Elveția.
Este rezultatul muncii de decenii în ameliorare .

ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURINE "BRUNA SCHWYZ" - MARAMURES

www.asociatia-bruna.ro